

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 18.

TIISTAINA, TOUKOK. 2 P. — TUESDAY, MAY 2.

1916 — Kuudes vuosik.

Miten Alitalon Antista tuli sosialisti

Kirj Milia.

(Jatkoa maalisk. 28 p:n n:roon)

— Eihän se asia miksiäkään tule yksin miettiessä. Eiköhän olisi viisainta kertoa Miinalle isännän ehdotus — onhan se Miina hyvä työhminen, eikä tässä talossa laiska toimeentulekaan ja hyvinluontoinenkin on Miina. Ei ole yhtään palvelijaa ollut minun ajallani, joka olisi jäänyt toiseksi vuotta, mutta Miina kestää kaikki vastukset nurkumatta. Kerran riuhella ollessamme kysyin, "kuinka sinä uskalsit jäädä toiseksi vuotta?" Miina vaan lyhyesti vastasi: "olethan sinäkin uskaltanut", ja siihen se keskustelu loppui. Mutta sen jälkeen heräsi minussa salaperäinen kaipaus. Aina kun näen Miinan, niin tunnen miten lämmin tuulahdus kiertää sydämeni syvydessä. Entä, jos Miinakin tuntee samanlaisia tunteita! Sittenhän se asia sujuisikin kuin itsestään. Ja olisihan se elämä elämisen arvoista, kun olisi vaimo, jolle voisi kertoa sydämensä surut — iloa en ole koskaan tuntenutkaan.

Antin näin miettiessä työ tuntui keveämmälle ja päivä oli kulunut iltaan aivan huomaamatta. Illallista syödessä tuntui Antista kuin jokainen pala takertuisi kurkkuun ja aina kun hän kohotasi Miina katseen, niin punastui korviaan myöten.

Kauan valvoi Antti sinä yönä ajatus yhä uusiintuen hänen mieltänsä, että entäs jos Miina suostuisi tulemaan hänelle vaimoksi. "Mutta kuinka voin sitä häneltä kysyä, se onkin vaikein tempu". Näissä mietteissä Antti vihdoinkin nukahti.

Aamulla ensi sanoikseen kysyi isäntä:

— No Antti, joko kauppa on valmis?

Antti säikähti.

— Näin pianko se pitää päätää?"

— Niin, sanoi isäntä, piian ja rengin on tehtävä mitä isäntä määrää. On parasta, että puhut Miinalle tänään. Minä käyn huomenna kirkolla ja samalla menen pappilaan ja puhun rovastille, että hän laittaa teidät kuulutukseen. Ei se kannata että sinne itse menette. Kuluu siinä vaan liian paljon työaika. Kyllä minun sanani uskotaan ja piian ja rengin tulee olla kuuliaisista isännällensä ja senhän sinä olet jo tullut kokemuksesta tietämään. Muista nyt mitä sanon, lisäksi vielä isäntä ja poistui.

Antti tunsu sydämensä kouristuvan kokoon, mutta samassa kuuli hän Miinan heleän äänen. Miina huusi:

— Antti, tulepas saavia kantamaan!"

Antti meni kuin unissaan. Antin omituinen arka käytös herätti Miinassa ajatuksen: nyt on jotain sydämelle käypää tapahtunut Antille, jos kysyisi mitä.

Kun he pääsivät saavineen navettaan, kysyi Miina hieman veitikkamaisena:

— Mistäs se isäntä sinua taas ripitti, kun olet noin nolattu? X-lä ole milläsiäkään. Anna heidän ruoskia, kunhan eivät luita riko. Sain minäkin emännältä semmoisen sanatuvan, että vieläkin korvani soivat. Minua vain naurattaa, kun emäntä viitsii piialle niinkin paljon huomaavaisuutta osottaa. Arvaapas minkä nimen se emäntä minulle nyt keksi?

Antti oli vaihi, mutta sydämensä oli rauhallisempi nähdessään Miinan hymyilevän katseen.

— Sitä olet kuin puulla päähän lyöty, et puhu eikä pukahda, sanoi Miina ja alkoi äänekkäästi nauraa.

— Jospa voisin olla noin iloinen kuin sinä olet, sanoi Antti.

— Mutta arvaapas se nimi.

Jos arvaat niin tapahtuu sinulle mitä ikinä sinä toivot.

— Jos tapahtuisi se, mitä nyt toivon, niin koettaisin arvata.

— Tapahtuu varmaan, vakuutti Miina yhä leikkisempänä.

— Tai si sanoa laiska aasi, sanoi Antti arastellen.

— Oikein arvasit! Se nimi minulta vielä puuttui. Olen täällä oloajallani saanut kuulla kaikenlaisia nimiä, mutta aasin nimi sopii parhaiten, sanoi Miina ja nauraa heläytti päälle.

— Mutta sanoppa sinä, millä se isäntä sai sinut noin masentuneeksi. Pitäisihän sinun jo olla talon tapoihin tottunut, joka olet saanut kärsiä ruoskan iskuksi ja olet nyt noin loukattu suun pieksämisestä, puhui Miina.

— Kyllä olen nurkumatta kestänyt kaikki lyönnit, vaikka toisinaan on ruoskan jälestä veri tihkunut. Mutta ei sekään ole mitään, mutta nyt isäntä iski keskele sydäntä, ja sai minut siihen asemaan, etten voi yksinäni kestää iskua.

Miinan tuli sääli Anttia ja siksi sanoi:

— Kerroppas minullekin se surusi. Olenhan kärsimystoverisi ja onhan ihmisen helpompi elää kun saa uskoa sydämensä surut luotetulle toverilleen.

Se puhe rohkaisi Anttia ja hän oli juuri sanomaisillaan: sinulle yksin se asia kuuluu, mutta samalla kuului navetan ovelta voimakas ääni:

(Jatkoa toiselta sivulta.)

Tiedättekö mitä?

Pitäisi aina itse ottaa selvä siitä, mikä on todella lukmeisen arvoista. Minäpä kerron tässä, miten minulle kävi kerran. Asumme silloin siellä Astoriassa. Eräs ystäväntäni tuli meille kylään, ja meidän kesken tuli puheeksi puoluelehdet. Arvostelimme niitä kykymme ja makumme mukaan. M. m. hän sanoi, että Toveritar on nyt parhain mitä se on vielä koskaan ennen ollut. Hän kuvasi sen sisältöä minulle, vaan minä olin aivan ääneti. Vihdoin hän katsoi minuun melkein kummastellen ja kysysee, että "eikö teille tulekaan Toveritar?"

Melkein häveten täytyi vastata, että "ei se nyt tule. Katkesi tilaus silloin rettelöitten aikana, kun tuntui niin vastenmieliseltä seurata paljon mitään."

Hän lupasi tuoda minulle Toverittaren nähdäkseeni ja toikin muistaakseni pari numeroa ja minä vielä itse hankin useampia numeroita, ennenkuin uskalsin sitä itselleni tilata, sillä tahdoin olla varma siitä että se on tosiaankin nimensä arvoinen, ennen kuin sen tilaan. Ja kyllä se nyt on ihan elävä totuus, että olin ihan sisimmässäni harmitettu siitä, kun olin menettänyt niin paljon arvokasta lukemista, kun olin antanut tilauksen katketa.

Nyt olisi Toveritar saatava jokaiselle suomalaiselle naiselle ja miehelle ja jokaiseen suomalaiseen kotiin. Se on siksi arvokas sisällöltään, että se kyllä agiteeraa itsepuolestaan, kun vaan voitaisiin saada sen sisältö kaikille tunnetuksi, mutta siinä on se onkin kysymys kuinka se voitaisiin parhaiten tehdä.

Hyvä Toverittaren lukija, kuka lienetkin, jos sinulla on sellaisia tuttavuuksia, joille ei vielä tule Toveritar, niin kun menet kylään heille, ota Toveritar mukaasi ja koeta tehdä heille sen sisältö tunnetuksi, sillä ystävän ohjeet ehkä paremmin otetaan huomioon.

Lapset pitäisi saada kaikki mukaan, sillä vanha sananlasku sanoo, että nuorena on viitsä väännettävä. On jo tosin ilahduttavaa nähdä lasten kirjoituksia niinkin paljon, kuin nykyään on Toverittaren lasten osastossa. Ihan ahmimalla luen jokaisen kirjoituksen lasten osastosta.

Mutta nuoret, mikäs teitä vaijaa? Onhan Toverittareissa nuortekin osasto. Mikä on syynä että ette kirjoita enempi? Teidän täytyy itse kunkin ottaa paikkanne köyhälistön taisyntulintamassa. Ei kukaan ole liian hyvä

RUKOUS

Rukoukseni kuule, Herra, vaikk' olenkin tomua maan! Vapaana seison tässä, en notkista polviani, en, niinkuin muutamat muut, jotkut matona ryömivät maassa.

Ethän moittine vapaata miestä; — en valhekengissä liikkua tahdo, vaan puhun tunteini mukaan. Monet jos lie mun eloni erheet, ne unhoita, Herra, niinhän minäkin teen.

Miks' syntyä annoit mun, kun et elämän hyvyttä suonut? Niinkuin muille muutamille, olet antanut yllin kyllin. Olen rikkaan sortoa kokenut, olen vääryyttä kärsiä saanut.

Mitä vaadin?

En pyydä kostoja, en, vaikka syytä siihenkin oisi. Mä vaadin vapautta, oikeutta ja sovittua särjetyn onnen! Mä vaadin leipää nälkäisen suuhun ja muutosta elämän kurjan!

En tyynenä tuota katsoa voi, kun rikas ahkeran työntulot korjaa!

Se jos tahtosi ompi, Herra, niin katkera sydänkiros sulle nyt kohotkoon huolien maasta ja isän oikeus sinulta pois!

Anteeksi, Herra! Vihani kiehun, minkä sille mahtanen mä?

Miks' tehnyt olet maailman niin miks' luonut oot toiset orjaksi toisten?

Miks' luonut olet väijyvän tiikerin

miks' luonut olet kauriin aran?

Rukoukseni kuule, jos sinne voi yltyä sääsken ääneni!

Vapautta vaadin mä en tahtois orja olla!

Vapautta lemmin hengen ja työn.

vapaana elää tahdon — vapaana kuolla.

MIKAEL RUTANEN.